

rabljali svoje podzemne zaklade le zelo skromno. Če pokrajine so globoko pod zemljo polne železne, bakrene, svinčene, srebrne in druge rude. S 1. jan. so se otvorili v Srbiji sledeči veliki rudniki: Krupanj, Rivanj, Babe, Blaska, Vrčin, Čuča, Rudnik, Majdanvek itd. V nekaterih rudnikih dela že čez tisoč rudarjev noč in dan. Ubogi srbski delavci imajo v teh rudnikih dober zaslužek.

Vojaska uprava je naročila v Bolgariji velike množine jarega žita (pšenice, rži in ječmena) za spomladansko setev, ker se je ozimne zelo malo vsejalo. Kjer se je radi ugodnega vremena dalo polja orati, se je še sedaj mesca decembra in januarja vsejalo precej ozimnega žita, drugod pa je moralo naše vojaštvo delati praho za spomlad.

Glede občevaranja prebivalstva so izdane zelo stroge odredbe, da se preprečijo kake zavratnosti. Vojaštvo ima navodila, da mora sicer strogo, a kolikor mogoče pravično postopati s prebivalstvom.

Srbi prosijo papeža pomoči.

Iz Rima se poroča z dne 5. febr.: Papež je sprejel danes srbskega ministra Gavriloviča, ki je poglavarju katoliške cerkve priporočeval, da vlada v Srbiji strašna beda ter ga prosil posredovanja na Dunaju.

Črnagora.

Črnagora je razorožena, toda mirovna pogajanja se ne morejo začeti, ker nima niti prince Mirko, niti oni trije člani vlade, ki so ostali v Podgorici, pooblastila za pogajanja. Zviti kralj Nikolaj je bil s svojim begom prezvit in je svoji deželi le škodil, sebi pa nič koristil. Sedaj mora živeti v Lyonu kakor v prognanstvu. Tudi pred četverosporazumom se ne more oprati, kajti dokazano je, da ni general Koves, ampak kralj Nikita zaprosil za mirovna pogajanja. Četverosporazum kralju Nikolaju ne dovoli, da bi se nastanil v katerem prestolnem mestu četverosporazuma, ne dovoli pa mu tudi, da bi se vrnil v Črnogoro.

Prince Mirko brez pooblastil.

Listi poročajo, da se mirovna pogajanja s Črnogoro, kjer vlada popolen mir, še niso pričela. Niti prince Mirko, niti doma ostali trije ministri, s katerimi se naše armadno poveljstvo sicer prav dobro razume, se ne morejo izkazati s pooblastili, da so upravičeni pričeti mirovna pogajanja z Avstrijo.

Kralj Nikolaj bolan.

Barcelonski dopisnik lista „Az Est“ poroča, da je v Lyonu izvedel iz okolice črnogorskega kralja, da je kralj Nikolaj bolan in zelo pobit. Kraljeva družina je prinesla seboj le najpotrebnejša oblačila.

Črnogorski princ Danilo zapustil Lyon.

Črnogorski princ Danilo s svojo ženo je zapustil Lyon. Odpotovala sta v svojo vilo „Arithusa“ na rju Martin, ki se leži na francoskih tleh blizu italijanske meje.

Rusko bojišče.

Na ruskem bojišču se vrše le manjši boji posameznih patrulj in prednjih straž. Pri Tarnopolu se je vršila dne 7. febr. malo večja praska. Ob besarski meji vlada mir. Sovražnik je v brezuspešnih napadih na fronto pri Černovicah trpel prehuđe izgube, zato sedaj miruje.

Ruski napadi pri Tarnopolu odbiti.

Uradno se poroča: Ker se je vreme nekoliko zjasnilo, je vladalo dne 7. febr. na celi severno-izhodni bojni črti živahnejše topovsko delovanje. Severno-zahodno od Tarnopola so opetovano napadli Rusi v noči od 7. na 8. febr. eno naših prednjih pehotnih postojank. Posrečilo se jim je udreti mimogrede v njo, toda bili so po kratkem času zopet vrženi vun.

Novi ruski ministrski predsednik.

Novi ruski ministrski predsednik Stürmer je baje starokopitnež v nazorih kakor njegov prednik Goremykin. Samostojnost ljudstva mu ne ugađa, zato bo tudi poslansko zbornico (dumo) sklical šele kolikor mogoče pozno. Pravijo, da začetkom marca. Stürmer se je izjavil, da Rusija ne bo sklenila posebej miru, ampak nadaljevala vojsko do skrajnosti. Tako je nekdanj govornik tudi kralj Nikolaj na Črnogori.

Novjša poročila pravijo, da je ruska дума sklicana za dne 24. febr.

Slovenski „Orel“ piše iz ujetništva.

Lojze Mirnik, predsednik celjskega „Orla“, piše svojim starišem mesca decembra 1915 iz ruskega vojnega ujetništva:

Predragi! S hitrimi koraki bližajo se božični prazniki. Kakor prejšnja leta, tako bodele gotovo tudi letos okrasili božično drevesce in napravili v kotu nad mizo jaslice Božjemu Detetu. Zbirali se bodele, da idete k polnočnicam, ali pogrešali bodele nekaj, kar je bilo lani in prejšnja leta. (Treh ne bo v Vaši sredini, treh oseb bo najbrž manjkalo okoli Vaše tople peči. Ivan je bogve kje na fronti. Kaj pa France, ali si je že ozdravil nogo? Gotovo je že zopet na bojišču (revček, ne veš, da Tvojega Ti dragega brata, ki sta se tako pristrčno ljubila, krije že pol leta kamenje Doberdobske planote!), ali najdalje od Vas je pa Vaš nesrečni Lojze. Spominjajte se me v molitvah, ko bodo po vseh katoliških cerkvah peli duhovni „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!“ in prosite Boga, da bi tudi nam dal kmalu željeni mir, da se vsi zopet vidimo v naši ljubi domovini. Ob spominu na to sladko besedo mi v duhu prihajajo glasovi nekdanje znane pesmice „Bledi mesec, Tebi tožim...“ Mnogo, mnogo bi Vam imel pisati, ali... Jaz sem še vedno pri dotičnem grofu za vrtnarja. Tukaj so še tudi: Ignac Roje (Lipovškov Nace), Sale iz Arjevsi in Ivan Kač iz Teharjev. A drugih znancev tukaj nimam. Prejel sem od Vas samo dve karti. Srčna hvala! Pišite mi mnogo, ker čaka kam že nestrpn.

Veselejše in srečnejše božične praznike, kakor bodo moji, in srečno novo leto želi Vam, kakor vsem mojim prijateljem, sorodnikom in znancem, posebno pa še Belejevim, Aročkovim in Kosovim in g. Naprudniku. Vas iskreno pozdravlja in v duhu poljublja iz daljine Rusije Vaš udani Lojze.

Slovenske žrtve za domovino.

— Franc Brenčič. Iz ptujske okolice nam piše: Tudi k Brenčičevim v Novivasi štev. 6 pri Ptujju je prišla tužna vest o smrti ljubega sina. G. stotnik piše očetu: „Ponosni ste pač lahko na svojega junaškega sina, ker ni bil samo moj najboljši in najvestnejši podčastnik, ampak tudi junak, čigar ime bo ostalo zmiraj na prvem mestu z zlatimi črkami zapisano v zgodovini našega polka in cele naše hrabre armade. Kar je storil velikega Brenčič, je dozdaj edino v našem bataljonu. Dvakrat je narednik Brenčič na dan najhujšega italijanskega napada v naskoku s svojo četo iztrgal Italijanom našo najvažnejšo postojanko, on naprej, davši svojim vojakom sijajen zgled junaštva, smelosti in močate odločnosti. Težko ranjen, še je zmiraj opominjal svoje vojake na vestno izpolnjevanje svojih dolžnosti. Predal je dušo Bogu na svoj god, 3. dec. 1915, star 24 let. Pokopan je na mestnem pokopališču v Gorici. Njegov grob se mora svetlo lesketati izmed vrst njegovih padlih tovarišev. To bo skrb in dolžna hvala naše stotnije junaku F. Brenčiču. Njegovo ime pa bo v našem polku zmiraj slovelo kot svetel zgled.“

— Franc Janžekovič. Iz bojnega polja prihaja nam žalostna vest, da je na hrani domovine padel v 21. letu svojega življenja vrl načelnik ptujskega „Orla“, član Marijine družbe in vzor-mladenič Franc Janžekovič iz ptujske okolice. Mesca novembra 1914 je odšel na bojišče, bil do iztruha italijanske vojske v Srbiji, potem pa na laški fronti. Služil je pri našem domačem pešpolku kot desetnik in je bil vobče priljubljen. Prijatelji in tovariši mu ohranimo časten spomin, a njegovo smrt hočemo kruto maščevati.

— Blaž Krabonja. Od Sv. Tomaža pri Ormožu se nam poroča: Junaške smrti za domovino je umrl mladi mož Blaž Krabonja, posestnik v Trnovcih. Odrinil je v službovanje kot črnovojnik dne 15. febr. 1915 k našemu pešpolku v Celje. Od tam je šel na severno bojišče in se tam hrabro boril, pa vendar ne dolgo. Že dne 22. junija 1915 mu je sovražna krogla pretrgala nit življenja. Dobil je kroglo v glavo in v par minutah je naš Blaž izdihnil svojo blago dušo. Njegovo truplo počiva na krvavih galiških tleh v vasi Glina pri Ljovu. Rajni je bil mirnega in treznega značaja, priljubljen pri domačih, sorodnikih in prijateljih. Kdor je njegovo pošteno življenje poznal, vsak ga je ljubil in čislal, kajti bil je pošten delavec in izvrsten sodar. Zapuščal mlado ženo z dvema nedoraslimi otrokoma, sfarega očeta in mater. Bil je nujen edini sin, ki bi jima bil na stara leta v pomoč. Ljubi Blaž, počivaj mirno v daljnem kraju in tuja zemlja naj Ti bo lahka!

— Jakob Kurbos. Od Sv. Urbana pri Ptujju se poroča, da je na južnem bojišču padel za domovino blagi mladenič Jakob Kurbos iz Irsovec. Padli je bil od začetka vojske na bojišču v Galiciji, koder je bil ranjen od šrapnela v nogo. Poslali so ga na Dunaj v bolnišnico. Ko je ozdravel, je še obiskal svoje domače, potem pa je bil poslan zopet v Galicijo. Od tam je bil poklican na italijansko fronto, kjer ga je zadela sovražna krogla dne 25. sept. 1915. Bil je tako priljubljen fant. Bodi mu goriška zemljica lahka!

— Rafael Maček. Iz Kamnice se nam poroča: Umrl je v mariborski bolnišnici dne 4. februarja Rafael Maček vsled bolezni, ki si jo je nakopal na italijanskem bojišču. V najlepši mladosti, 22. letu, je umrl. Hrabro se je bojeval v Karpatih, v Galiciji in sedaj na italijanskem bojišču za dom in cesarja. Bodi mu zemljica lahka!

— Martin Mastnak. Piše se nam: Padel je na italijanskem bojišču junaške smrti dne 3. nov. 1915, zadet od laške granate, Martin Mastnak, doma iz St. Jurija ob juž. žel. V vojaško službo je stopil 21. junija 1915. Dne 16. julija je bil že pridržen k lovs-kemu bataljonu. Moral je odriniti iz Zalca na Rusko, od tam je večkrat pisal svojim domačim, da je še zdrav, čeravno večkrat padajo granate poleg njega. Bil je res priden in pošten mladenič, vse ga je rado imelo. Bil je podnačelnik „Orla“, izvrsten igralec na odru. Bil je tudi podpredsednik Bralnega društva. V Galiciji je bil tri mesce. Dne 28. oktobra je pisal še: Mimo svojega doma sem se vozil, pa ne da bi bil tu Vas, ljube domače, videl. Oh, ko bi Vi videli, kaj sem čutil, ko je začel vlak dirjati od Celja proti Laskemu! Z Bogom, preljubi stariši, brai in sestra! Prej se, ko so stariši dopisnico prejeli, mu je že sovražna polentarska granata pretrgala nit v cvetju mladega življenja. Ravno je dopolnil 21. leto. Žrtvoval je svoje mlado življenje za domovino in cesarja. Naj bo mlademu Tinčeku tuja zemlja lahka!

— Anton Mikec. Iz Zavrča se nam piše: Med drugimi našimi hrabrimi bojevniki, ki so žrtvovali svoje življenje za našo milo domovino in našega vladarja, se tudi nahaja nam vsem priljubljen mladenič Anton Mikec, doma iz Turskega vrha. Padel je kot žrtve izdajalskega Laha ravno na svojega goda dan, dne 17. jan. Rajni je bil vnet Slovenec, izvrsten cerkveni pevec in goreč častilec Marijin. Kot ud Marijine družbe se ni nikoli sramoval nositi Marijine svetinje, katero je tudi imel pripeto na svojih junaških prsih, ko je odhajal k vojakom. Njegove zadnje besede ob slovesu so bile: „Ne bojim se nikogar, saj me bo varovala Marija, katere podoba imam tukaj na prsih.“ Mirno spavaj, Tonček dragi, v zemlji tuji mirno spi, Mariji v slavo pesmi pevaj, v nebesih gor nad zvezdami!

— Ignacij Pečnik in Rudolf Rojnik. Iz Polzele nam pišejo: V začetku januarja smo dobili žalostno vest, da je padel blagi mož in oče Ignacij Pečnik. Bil je takoj ob začetku vojske poklican v vojake. Bil je dolgo časa na srbskem bojišču. Imel je hude ozeblin na nogah, da je bil dalje časa v bolnišnici, a nazadnje je dobil še legar, na katerem je skoraj podlegel. In ko je na veliko radost za silo okrevaj, poslali so ga, dasiravno še zelo slabega, nad izdajalskega polentarja, kjer je dne 6. jan. 1916, zadet od sovražnega šrapnela, takoj v trenutku izdihnil svojo blago dušo. Zapuščal žalujočo ženo in štiri male, ne preskrbene otročice, katerih ni mogoče utolažiti, kajti bil jim je res dober in skrben oče. Bodi mu tuja zemlja lahka! Ohranili ga bomo v blagem spominu. Žalujoci rodbini iskreno sožalje! — Kmalu na to pride druga tužna vest, da je zopet nemila smrt pograbila iz naše sredine dobrega mladeniča Rudolfa Rojnika. Pod orožje je bil poklican dne 21. avg. 1914. Bil je dalje časa v hudih bojih v Karpatih, kjer se je zelo prehladil. Potem je še bil zadet in ranjen v roko, in ko je okrevaj, se je šel s polentarjem poskusiti, kjer ga je dne 28. jan. 1916 zadela izdajalska granata, da je takoj izdihnil svojo dušo. Bil je izvrsten čevljar, pošten in prijazen. Vsak, kdor ga je le poznal, ga je ljubil. Bil je še mlad, komaj v 22. letu svojega življenja, a že se je moral preseliti v boljše življenje, v veliko žalost svojih starišev, bratov in sester. Dragi Rudolf, spavaj mirno v tuji zemlji, dokler nas ne pokliče trobente glas in se vsi skupaj snidemo nad zvezdami!

— Ivan Polh. Iz Trnovcev pri Ptujju nam poročajo: Andrej Kleinšek piše z italijanske fronte, da je dne 21. jan. padel vrl bojevniki Ivan Polh. — prebodel ga je v ročnem metcu italijanski bajonet. S Kleinšekom sta bila devet mesecev skupaj in sta si bila velika prijatelja. Govoril je do zadnjega. Č. g. vojni kurat mu je podelil pred smrtjo sveta tolažila. Prijatelju je nato podal roko in med groznimi bolečinami izdihnil svojo dušo. Kleinšek je čuval pri prijatelju, dokler ga niso položili v hladni grob. Počivaj sladko, slovenski junak!

— Janez Prosenjak iz Brestja. Iz Ptujja se nam piše: Janez Prosenjak je bil od početka ptujski Orel in je hrabro prenesel vse preganjanje, katero se je vsipalo na mlado četo. Hrabro se je ponesel tudi v vojski in venec zvestobe in vestnosti do države in cesarja že kinča njegov grob.

— Andrej Vrščič. Podčastnik F. Ferčal nam piše dne 2. febr. z italijanskega bojišča: Andrej Vrščič, doma iz Cagone, župnije Sv. Anton v Slov. gor., je svojo srčno kri prelil za našo ljubo domovino ob soški fronti dne 30. oktobra 1915. Krepek in korajžen fant je stal na straži in sovražna granata je udarila v njegovi bližini in mu je prizadela toliko ran, da je v par urah mučeniške smrti zapustil v starosti 21 let to solzno dolino. Bodi mu soška zemljica lahka! Stariši dragi! Ne žalujte preveč za svojim edinim sinom, saj je daroval svoje mlado življenje za ljubo domovino. Podčastnik Franc Ferčal in Jožef Ferčal, njegova sorodnika, doma iz Biša pri Sv. Boltenku v Slov. gor., ki sva tudi tukaj ob Soči v bojni črti, izrekava srčno sožalje za predragim bratrancom Andrejem.